

Hardenberg, 16 december 2013

Betreft: Reactie voornemen tot wetswijziging rond inpassing PrO binnen Passend Onderwijs

Geachte mevrouw/heer,

Als directeur/bestuurder van een zelfstandige school voor Praktijkonderwijs heb ik met meer dan gewone belangstelling kennis genomen van de voorstellen en bijbehorende toelichting betreffende de inpassing van PrO/LWOO binnen de kaders van Passend Onderwijs.

Ik wil graag inhoudelijk reageren op deze voornemens tot wetswijziging, waarbij ik voorop wil stellen dat ik als schoolbestuurder achter de uitgangspunten staan die hebben geleid tot de invoering van Passend Onderwijs.

Ik vind en denk ook dat het Praktijkonderwijs in zekere zin vooruitlopend op de invoering van het Passend Onderwijs de afgelopen jaren heeft laten zien dat het mogelijk is voor leerlingen die op het oog weinig kansen hebben in onze samenleving daartoe niet alleen goed toegerust kunnen worden, maar ook een eigen zinvolle en betekenisvolle (arbeids)plek in die samenleving kunnen innemen. Ik ben daarom ook van mening dat goede samenwerking met andere scholen voor voortgezet onderwijs en het speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband kan leiden tot een goede opleiding voor alle leerlingen en dat er niemand buiten de boot valt. In die zin zie ik de ontwikkelingen rond de invoering van Passend Onderwijs als een sterke richtinggevende stimulans om onze verantwoordelijkheid in de richting van leerlingen met nog meer focus vorm te geven.

Ik heb echter wel heel veel vragen, de voornemens tot wetwijziging lezend, of deze uitwerking zoals die nu voorligt zal leiden tot de gewenste doelen.

Daartoe wil ik u eerst meenemen naar het moment van inpassing van het praktijkonderwijs (PrO) binnen de wet voor het voortgezet onderwijs (WVO).

Sinds 1 augustus 2002 valt het PrO onder de WVO en is daardoor onderdeel geworden van het reguliere aanbod van voortgezet onderwijs. De wetgever heeft dit, naar wij aannemen, bewust gedaan om binnen het spectrum van mogelijkheden dat er tot dat moment was, een opleiding te creëren die zich speciaal zou richten op een categorie leerlingen die onvoldoende intellectuele vermogens heeft om een diploma te behalen. Intelligentie en leerachterstanden zijn criteria aan de hand waar van beoordeeld wordt of een leerling toelaatbaar is tot het PrO. In essentie niet anders dan een gymnasium dat op basis van vergelijkbare informatie beoordeelt of een leerlingen toelaatbaar is.

De wetgever realiseerde zich indertijd en terecht naar ons oordeel, dat onderwijs en begeleiding van PrO leerlingen meer en andere inspanning zou vragen van de school dan bijvoorbeeld weer die gymnasium leerling en dat daarmee het onderwijs ook duurder zou worden.

De toegang tot het praktijkonderwijs werd alleen mogelijk via een indicatiestelling die landelijk geregeld is. So far so good. Tot op heden is het een goed werkend systeem en de PrO scholen hebben zich in de loop der jaren ontwikkeld tot scholen die zeer succesvol zijn om leerlingen niet alleen goed toe te rusten met het oog op hun functioneren in de samenleving (wonen, vrijetijd en burgerschap), maar zij slagen er ook in en ook nu nog steeds, om leerlingen via intensieve stages bestendig op een arbeidsplek, een beschermde arbeidsplek of een vervolgopleiding te plaatsen.

Dan nu de inpassing van het PrO binnen de kaders van het Passend Onderwijs. De maatregelen die nu voorgesteld worden, hebben een aantal effecten waar ik als bestuurder grote vraagtekens bij zet en waarvan ik mij afvraag of deze doelen niet eenvoudiger en met minder bestuurlijke drukte gerealiseerd kunnen worden.

Ik wil graag eerst kijken naar de beslissing om:

1. De uitgaven voor PrO/LWOO te budgetteren
2. De bekostiging voor PrO te herstructureren in die zin dat er vanaf 1 januari 2014 een onderscheid wordt gemaakt tussen een basisbekostiging en ondersteuningsbekostiging.

Ik heb als bestuurder begrip voor de wens van de rijksoverheid om een einde te maken aan een open eind financiering zoals die op dit moment voor het PrO(LWOO) bestaat. Ik realiseer me dat dat zou kunnen leiden tot voor mij financieel gezien lastige keuzes, maar ik ben ook man genoeg om deze te kunnen hanteren.

Tegelijkertijd ben ik ook van mening dat we als school voor voortgezet onderwijs onder dezelfde financiële uitgangspunten zouden moeten vallen die de Rijksoverheid hanteert voor het gehele VO. Op macroniveau wordt jaarlijks bepaald hoeveel geld er beschikbaar is voor het voortgezet onderwijs en tot welke prijs per schoolsoort per leerling dat zal leiden.

Op deze manier wordt geen school vanuit het perspectief van de Rijksoverheid tekort gedaan en daarmee ook wij als PrO scholen niet.

Heel anders ligt het met betrekking tot de splitsing van de bekostiging in een basisbekostiging en een ondersteuningsbekostiging. Op het oog worden daarmee de verschillen tussen LWOO en PrO opgeheven, maar feitelijk is dat niet zo. Het LWOO is géén schoolsoort, maar een licentie die het een VMBO-school mogelijk maakt om het voor een bepaalde categorie leerlingen extra geld toegewezen te krijgen teneinde extra ondersteuning voor deze leerlingen te kunnen realiseren. Als de VMBO-school de leerling inschrijft dan heeft de school in ieder geval recht op wat nu de basisbekostiging heet en krijgt deze ook uitgekeerd.

In het PrO is ook altijd sprake geweest van een ongedeelde bekostiging; de school heeft recht op deze bekostiging als de leerling met een indicatiestelling is ingeschreven. Hiermee is in feite sprake van een gelijke behandeling van alle schoolsoorten, waarbij ook erkend wordt dat de ene schoolsoort duurder is dan de andere.

De bekostiging wordt nu gesplitst; dan zou je denken dat de PrO school een leerling kan inschrijven en daarmee recht heeft op wat nu basisbekostiging wordt, maar dat is niet het geval.

In de memorie van toelichting staat dat de PrO school alleen bekostiging kan krijgen als de leerling in het bezit is van een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

De TLV wordt in de toekomst afgegeven door het samenwerkingsverband, waarmee de facto de PrO school voor zijn totale bekostiging afhankelijk wordt van een ander gremium, zijnde het bestuur van het samenwerkingsverband en niet meer rechtstreeks bekostigd wordt door de Rijksoverheid; wel de jure (op papier wel) maar de facto niet.

Door deze beweging wordt de PrO school de enige school voor voortgezet onderwijs vallend onder de WVO die niet meer rechtstreeks wordt bekostigd door de Rijksoverheid.

Ik ben van oordeel dat hier sprake is van een ongelijke behandeling van schoolsoorten die vallen onder de werking van de WVO.

Ik begrijp als schoolbestuurder heel goed dat de Rijksoverheid een ongebreidelde groei van het PrO die een gevolg zou kunnen zijn van de invoering van Passend Onderwijs en die grote financiële gevolgen zou kunnen hebben, wenst te voorkomen. Ik wil hierbij aantekenen dat de groep PrO leerlingen al jaren stabiel is qua omvang. In de toelichting bij het besluit tot budgettering en splitsing van de bekostiging uit 2012 wordt dat ook aangegeven.

Ik denk echter dat de wijze van inpassing van het PrO in het Passend Onderwijs zoals nu wordt voorgesteld nodeloos ingewikkeld is en eenvoudiger kan.

Ik zie als alternatief dat wij als PrO scholen zelf verantwoordelijk worden voor de toelating van leerlingen tot onze scholen, waarbij voor een Toelaatbaarheidsverklaring voorwaarde is. Deze TLV wordt afgegeven door het samenwerkingsverband op basis van dezelfde criteria die nu worden gehanteerd door de RVC's. Deze elementen zitten ook nu al in het wetsvoorstel.

De PrO school c.q. het schoolbestuur verantwoordt zich voor deze toelating via de inspectie, DUO en de (rijks)accountant.

Het Rijk stelt jaarlijks het budget vast beschikbaar voor het PrO en bekostigt de school rechtstreeks zoals alle andere scholen voor voortgezet onderwijs.

Meer PrO leerlingen dan minder budget per leerling, minder leerlingen dan meer budget per leerling, zoals nu ook binnen de voorgestelde regelgeving wordt aangegeven.

Het PrO schoolbestuur maakt deel uit van het bestuur van het samenwerkingsverband en is mede inhoudelijk betrokken en verantwoordelijk voor de wijze waarop binnen het samenwerkingsverband Passend Onderwijs vorm gegeven wordt. Ik denk dat als de financiële regelgeving eenvoudiger wordt de mogelijkheden om met andere scholen voor VO of VSO ondersteuningsarrangementen te creëren ten behoeve van leerlingen groter worden aangezien er tussen partijen gemakkelijker financiële afspraken kunnen worden gemaakt.

Het geheel is eenvoudiger, minder bureaucratisch en leidt tot minder bestuurlijke drukte binnen het samenwerkingsverband, waardoor we als samenwerkende scholen ons kunnen richten op onze kerntaak het geven van goed en passend onderwijs aan onze leerlingen.

Ik wil hierbij ter overdenking ook nog een aantal andere zaken aan de orde stellen waarvan ik het belangrijk vind dat ze worden meegenomen in de uiteindelijke vormgeving en beoordeling van de plannen zoals die er nu liggen.

Is het u bekend dat 25 % van de afgegeven PrO beschikkingen niet worden gebruikt (bron: voorzitter AVC-Oost)?

Dat betekent dat er feitelijk is sprake van een veel kleinere besteding van het PrO budget dan zou kunnen en misschien ook wenselijk zou zijn.

Ik heb het sterke vermoeden dat deze leerlingen onderwijs volgen binnen het VMBO met LWOO. Op zich prima als blijkt dat een leerling zich kan ontwikkelen en uiteindelijk een VMBO-diploma haalt. Wat ik echter ook in toenemende mate zie is een steeds grotere instroom in het PrO niet in het eerste leerjaar maar juist de hogere leerjaren. Sterker nog: de groei in het eerste leerjaar neemt af en die in de hogere leerjaren toe.

Ik zie ook welke negatieve effecten deze ontwikkeling heeft op de motivatie van leerlingen die deze route gaan.

Als PrO school zijn we actief in gesprek met de scholen binnen ons samenwerkingsverband om deze problematiek bespreekbaar te maken en met de andere scholen voor voortgezet onderwijs afspraken te maken.

Ik pleit er dan ook voor dat op macroniveau het budget PrO/LWOO een ongedeeld budget blijft zodat de geldstromen via de wet van de communicerende vaten tussen PrO en VMBO kunnen heen en weer kunnen stromen. Het betekent wat mij betreft wel dat er ook op Rijksniveau goed gekeken wordt naar de herkomst en achtergronden van de groei van PrO en VMBO/LWOO.

Voor komend jaar 2014 zullen we gekort worden op onze lumpsum in verband met een groei van PrO/LWOO zonder te weten waar die groei plaatsvindt en welke leerlingenbewegingen daar aan ten grondslag liggen.

Verder maak ik mij zorgen over de effecten van de wens tot verhoging van het onderwijsniveau. Niet dat ik tegen die ontwikkeling ben, helemaal niet, maar ik zie wel dat er een steeds grotere groep leerlingen binnen PrO en LWOO komt die niet in staat is/zal zijn de gewenste niveaus van onder andere taal en rekenen te halen. Daarmee komt niveau 2 van het MBO steeds meer buiten bereik van deze leerlingen. In een recente publicatie van de Onderwijsraad wordt ook deze ontwikkeling gewezen.

Ik voorzie een ontwikkeling dat een grotere groep leerlingen niet in staat zal blijken een diploma te halen en daarmee een beroep zal doen op het PrO als alternatief.

Op zich kunnen we dit als school en zullen we deze maatschappelijk verantwoordelijkheid ook nemen, maar we maken ons dan wel zorgen over het plafond in de financiering. Het is nogmaals een pleidooi voor een ongedeeld budget voor PrO/LWOO zodat we ook in de toekomst onderwijs voor deze prachtige groep leerlingen kunnen blijven verzorgen.

Tenslotte wil ik afsluiten met de wens dat er een luisterend oor is voor mijn/onze zorgen, overwegingen en alternatieven.

Ik ben ten allen tijde bereid om in een persoonlijk gesprek deze brief toe te lichten.

Met vriendelijke groet

Maarten Post, bestuurder

drs. M.H. Post

(Maarten)

Bestuurder

m.h.post@prohardenberg.nl

06 10370031

Bezoekadres: Molensteen 5, 7773 NM Hardenberg 0523 267700
Verlengde Korte Steeg 18, 7772 RZ Hardenberg www.prohardenberg.nl

